

Allergia-, iho- ja astmaliiton lausunto arviointimuistiosta terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta varten (VN/33762/2023)

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnissä terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistus, jossa uudistetaan terveydensuojelulaki (763/1994) ja sen nojalla annetut asetukset. Uudistus toteutetaan tällä hallituskaudella.

Tausta

Arviointimuistio on laadittu terveydensuojelulain (763/1994) ja sen nojalla annettujen asetusten uudistamista varten.

Tavoitteet

Terveydensuojelulainsäädännön uudistuksen tavoitteena on ajanmukaistaa sääntely vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä, parantaa lainsäädännön selkeyttä ja johdonmukaisuutta sekä vahvistaa terveydensuojelun vaikuttavuutta ja kriisinkestävyyttä. Tässä arviointimuistiossa esitetään terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistuksen edellyttämät keskeiset kehittämistarpeet ja muutosehdotukset.

Allergia-, iho- ja astmaliiton lausunto

Pidämme ehdotusta siirtymisestä riskiperusteiseen valvontaan perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena. Resurssien kohdentaminen selkeästi tunnistettuihin riskeihin mahdollistaa paremman suojelun erityisesti haavoittuville väestöryhmille, kuten esimerkiksi allergisia sairauksia ja astmaa sairastaville.

Kannatamme ehdotettuja muutoksia. Pidämme tärkeänä, kuten myös muistiossa todetaan, että asumisterveyden minimitaso ei tule ohjata uudisrakentamista, vaan uudisrakentamisessa tulisi tavoitella korkeampaa sisäympäristön laatutasoa.

Pidämme myös tärkeänä, että viranomaisilla olisi mahdollisuus määrätä rakenteiden lisäksi koko rakennuksen tai talotekniikan kuntotutkimus. Tämä on erityisen merkittävää pitkäaikaisissa ja epäselvissä sisäilmaongelmissa. Kannatamme säännöksiä, jotka mahdollistavat puuttumisen terveysriskeihin myös muissa kuin asunnoiksi luokitelluissa tiloissa. Esimerkiksi allergia- ja astmaoireita pahentavia olosuhteita voi esiintyä myös julkisissa tiloissa.

Asetuksen tavoite, perusta ja nimi on hyvä selkeyttää. Kannatamme määritelmien yhdenmukaistamista rakentamislainsäädännön kanssa. Näemme tärkeänä, että asetus korostaisi varovaisuusperiaatetta ja olosuhteiden terveysperusteista arviointia, ei ainoastaan raja-arvojen mekaanista tulkintaa.

Kannatamme asetuksen ehdotusta, että asunnon tupakansavuhaitan osalta selkeytetään sitä, milloin haitta katsotaan rakennustekniseksi ongelmaksi ja milloin siihen voidaan puuttua tupakointikiellolla.

Pidämme tärkeänä, että säännöksiin sisällytetään kuivan sisäilman haitat. Kannatamme myös sitä, että asetuksessa korostetaan kuivuuden hallinnassa ensisijaisesti ilmanvaihdon ja lämpötilan säätelyä.

Ilmastonmuutoksen etenemisen myötä pitkät hellejaksot tulevat lisääntymään. Helteisiin liittyvä säätely on tarpeen erityisesti kuumakuormalle herkkiä väestöryhmiä, kuten lapsia, ikääntyneitä ja pitkäaikaissairaita, koskevissa arvioissa.

Ilmanvaihdon laadullinen arvio tulee sisällyttää valvontaan. Kannatamme ehdotusta, että ilmanvaihtokanavistojen ja -laitteistojen riittävä puhtaus tulisi sisällyttää arviointiperusteisiin.

Kannatamme kemiallisia tekijöitä koskevia ehdotettuja muutoksia. Kemialliset sisäilman epäpuhtaudet ovat yksi keskeisistä tekijöistä, jotka voivat lisätä erityisesti astmaa sairastavien oireita.

Kannatamme ehdotusta mineraalikuitujen määritelmän sisällyttämisestä. Pienhiukkasten PM_{2,5} ja hengitettävien hiukkasten PM₁₀ sisäilman vuorokauden toimenpiderajat on hyvä päivittää vastaamaan WHO:n voimassa olevia suosituksia.

Mielestämme mikrobeja koskeva pykälä tulisi nimetä koskemaan kosteusvaurioita tai kosteusvaurioita ja mikrobikasvua. Olemme ehdotuksen kanssa yhtä mieltä siitä, että mikrobianalyseissa tulisi jatkossa painottaa yhä selkeämmin materiaalinäytteitä.

Asumisterveysasetuksen uudistus on askel kohti paremmin ennakoivaa, kohdennettua ja terveysperustaista sisäympäristöjen arviointia. Toivomme, että uudistuksessa huomioidaan erityisesti lasten, pitkäaikaissairaiden ja ikääntyneiden näkökulma.

9.6.2025